

UZASADNIENIE

do całości wyroku

Decyzją z dnia 1 marca 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł., po rozpoznaniu wniosku z dnia 19 grudnia 2018 roku, odmówił J. O. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 4 grudnia 2017 roku.

W uzasadnieniu podnoszono, iż Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 22 lutego 2019 roku stwierdziła, iż J. O. nie jest niezdolna do pracy, zatem nie spełnia warunków do przyznania jej ww. świadczenia.

/decyzja k 12 – załączone akta rentowe/

W dniu 29 marca 2019 roku odwołanie od powyższej decyzji złożyła J. O. wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji oraz o dopuszczenie dowodu z przesłuchania odwołującej się na okoliczność jej stanu zdrowia, dowodu z opinii biegłych ortopedy i neurologa, celem określenia niezdolności do pracy odwołującej się oraz o zobowiązanie ZUS do załączenia kompletnej dokumentacji lekarskiej związanej z wypadkiem odwołującej się.

/odwołanie – k. 3-4/

W odpowiedzi na odwołanie złożonej w dniu 24 kwietnia 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł. wniósł o oddalenie odwołania wywodząc, jak w zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 5/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny

Wnioskodawczyni J. O. urodziła się(...). Z zawodu jest pielęgniarką.

/bezsporne/

W dniu 4 grudnia 2017 roku wnioskodawczyni uległa wypadkowi przy pracy, w wyniku czego doznała urazu przeciążeniowego kończyny górnej prawej i kręgosłupa szyjno – piersiowego.

Wnioskodawczyni pobierała zasiłek chorobowy, a następnie w okresie od 5 czerwca 2018 roku do 1 grudnia 2018 roku pobierała świadczenie rehabilitacyjne. Decyzją z dnia 7 grudnia 2018 roku ZUS I Oddział w Ł. odmówił J. O. prawa do świadczenia rehabilitacyjnego od dnia 2 grudnia 2018 roku. Wnioskodawczyni złożyła odwołanie od ww. decyzji. Sprawa trafiła do X Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi. Sprawę zarejestrowano pod sygn. X U 190/19. Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 2 czerwca 2020 roku oddalił ww. odwołanie. Na skutek wniesionej przez wnioskodawczynię apelacji, Sąd Okręgowy w Łodzi, wyrokiem w sprawie VIII Ua 58/20 w dniu 4 listopada 2020 roku prawomocnie zakończył postępowanie, utrzymując zaskarżony wyrok w mocy.

/bezsporne/

W dniu 19 grudnia 2018 roku skarżąca złożyła wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy.

/wniosek k 1- 3– załączone akta rentowe/

Orzeczeniem z dnia 24 stycznia 2019 roku Lekarz Orzecznik ZUS uznał wnioskodawczynię za zdolną do pracy. J. O. wniosła sprzeciw od ww. orzeczenia, na skutek którego sprawa trafiła przed Komisję Lekarską ZUS, która w dniu 22 lutego 2019 roku również uznała wnioskodawczynię za zdolną do pracy.

Z punktu widzenia ortopedy - rehabilitanta wnioskodawczyni była zdolna do pracy po 1 grudnia 2018 roku. W rozpoznaniu lekarskim wskazuje się na przeciążenie barku prawego i kręgosłupa szyjno – piersiowego, zespół bólowy

szyjno – barkowy prawostronny o typie rwy nawracający, zmiany zwyrodnieniowe barku prawego, zespół cieśni nadgarstka prawego o średnim nasileniu, zmiany zwyrodnieniowe – dyskopatyczne kręgosłupa szyjnego C3-4, C5-6-7 i kręgosłupa lędźwiowego (w wywiadzie) z okresowym zespołem bólowym, przebyte złamanie kompresyjne trzonów piersiowych od Th 7 do Th 11 oraz przebyta w okresie młodzieńczym choroba Scheuermanna z zespołem bólowym kręgosłupa piersiowego i osteopenia (w wywiadzie), podejrzenie polineuropatii cukrzycowej, przebyty zespół TIA bez cech niedowładów, podejrzenie zapalenia nadkłykcia przyśrodkowego kości ramiennej prawej, podejrzenie choroby zwyrodnieniowej stawu kolanowego lewego.

Opisywane zmiany nie powstały w czasie nagłego przeciążenia w pracy w dniu 4 grudnia 2017 roku, ale istniały od wielu lat. Czynność stawów kręgosłupa jest prawidłowo zachowana, ruchomość barku prawego jest dyskretnie ograniczona. Stwierdzone u wnioskodawczynie zmiany zwyrodnieniowe stawów obwodowych i kręgosłupa mają charakter powolnie, przewlekłe i nieodwracalnie postępujący, wymagają rehabilitacji, po której następuje poprawa.

Stwierdzone zmiany w narządzie ruchu nie upośledzają jego sprawności w stopniu dającym podstawę do orzekania o niezdolności do pracy. Doznane w dniu 4.12.2017 roku przeciążenie nie spowodowało u wnioskodawczynie dalszej niezdolności do pracy. Roczna rehabilitacja okazała się skuteczna. Dalsze leczenie usprawniające może odbywać się w ramach czasowej niezdolności do pracy lub w czasie wolnym od pracy.

Badania obrazowe kręgosłupa piersiowego z dnia 13.07.2022 roku oraz RM barku prawego z dnia 17.05.2022 roku nie mają wpływu na ocenę stanu zdrowia wnioskodawczynie w związku z wypadkiem przy pracy.

(opinia biegłego ortopedy – rehabilitanta k 221-223, opinia uzupełniająca k 269)

Z punktu widzenia neurologicznego wnioskodawczynie nie jest niezdolna do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 4.12.2017 roku, kiedy to wystąpił uraz przeciążeniowy kręgosłupa szyjno – piersiowego i barku prawego. Należy jednak wskazać, że po doznanym urazie wnioskodawczynie przebyła skuteczną rehabilitację i odzyskała zdolność do pracy. U wnioskodawczynie rozpoznano inne dolegliwości, takie jak zmiany zwyrodnieniowe – dyskopatyczne odcinka szyjnego kręgosłupa z przewlekłym zespołem bólowym kręgosłupa, zespół cieśni kanału nadgarstka prawego, polineuropatię cukrzycową, przy czym występowały one już przed urazem. Ponadto w 2016 roku przebyła złamanie w odcinku piersiowym kręgosłupa.

(opinia biegłego neurologa k 244247)

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił na podstawie powołanych dowodów, na które składała się dokumentacja załączona do akt przedmiotowej sprawy oraz znajdująca się w aktach organu rentowego (w tym dokumentacja medyczna skarżącej), a nadto pisemnych opinii biegłych z zakresu neurologii oraz ortopedii i rehabilitacji.

Opinie zostały sporządzone przez biegłych o specjalnościach właściwych z punktu widzenia schorzeń, na jakie cierpi wnioskodawczynie, w oparciu o analizę przedłożonej dokumentacji lekarskiej i bezpośrednio badanie skarżącej. Biegli określili schorzenia występujące u badanej i ocenili ich znaczenie dla jej zdolności do pracy, odnosząc swą ocenę do kwalifikacji zawodowych wnioskodawczynie. Opinie są zbieżne z orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS, zostały wyczerpująco uzasadnione, a końcowe wnioski orzecznicze wynikają w sposób logiczny z treści opinii. W ocenie Sądu nie ma podstaw do tego by podważać wiarygodność i moc dowodową opinii, a kwestia zdolności do pracy odwołującej się została dostatecznie wyjaśniona.

Dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z opinii kolejnych biegłych lub z opinii instytutu, jedynie wtedy gdy

zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974r. II CR 817/73, nie publ).

W ocenie Sądu, wniosek o wydanie opinii uzupełniającej zawierającej odpowiedź na pytanie o zdolność wnioskodawczyni do pracy na stanowisku pielęgniarki środowiskowo położnej, złożony przez pełnomocnika wnioskodawczyni w dniu 5 kwietnia 2023 roku, należało pominąć. Sąd zwraca w tym miejscu uwagę, iż oceny wystąpienia niezdolności do pracy w rozumieniu ustawy emerytalnej dokonuje się w odniesieniu do kwalifikacji zawodowych danej osoby, nie zaś odnosząc się do konkretnego, zajmowanego dotychczas stanowiska pracy.

Zgłoszony przez skarżącą wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań strony oraz świadków na okoliczność stanu zdrowia skarżącej nie zasługiwał na uwzględnienie, gdyż w ocenie Sądu wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sporu okoliczności wymagające wiadomości specjalnych zostały już w sposób wyczerpujący wyjaśnione.

Wskazać bowiem należy, iż w zakresie oceny stanu zdrowia wnioskodawczyni, w aspekcie jej zdolności do pracy, miarodajna jest ocena biegłych wydających opinie na podstawie badania przedmiotowego, dokumentacji medycznej i akt sprawy. O spełnieniu przesłanek utraty zdolności do pracy nie decyduje sam fakt występowania schorzenia, jego przebiegu, ale obiektywna ocena w jakim zakresie schorzenie danej osoby wpływa na utratę, czy ograniczenie jej zdolności do wykonywania pracy. W postępowaniu sądowym ocena tych przesłanek wymaga wiadomości specjalnych, co czyni koniecznym przeprowadzanie dowodu z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów. Dopuszczając tego rodzaju dowód sąd nie może poczynić ustaleń sprzecznych z opinią biegłego, jeśli jest ona prawidłowa i jeżeli odmienne ustalenia nie mają oparcia w pozostałym materiale dowodowym. Zgodnie z ukształtowanym orzecnictwem dowód z opinii biegłego z uwagi na składnik w postaci wiadomości specjalnych jest dowodem tego rodzaju, iż nie może być zastąpiony inną czynnością dowodową, np. przesłuchaniem świadka. Jeżeli więc zgodnie z art. 278 § 1 kpc sąd może dojść do wiadomości specjalnych wyłącznie poprzez skorzystanie z pomocy biegłego, to sąd dopuszcza się naruszenia art. 232 zdanie drugie kpc., skoro z urzędu nie przeprowadza dowodu z opinii biegłego, natomiast dowód ten jest niezbędny dla miarodajnej oceny zasadności wytoczonego powództwa. (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 1999 roku I CKN 221/98 Wokanda 2000/3/7)

Tym samym, według Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę, nie istniała potrzeba dopuszczenia dowodu z przesłuchania wnioskodawczyni oraz świadków na wskazane okoliczności, dlatego też Sąd na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c., pominął powyższy wniosek dowodowy, jako zmierzający jedynie do zbędnego przedłużenia postępowania.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie podlega oddaleniu, jako bezzasadne.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. , poz. 2189 ze zm.) ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej przysługuje renta z tytułu niezdolności do pracy.

W myśl art. 16 ust. 1 analizowanej ustawy Stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu oraz jego związek z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową ustala lekarz orzecznik lub komisja lekarska. W przypadku ustalania prawa do świadczeń, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2 i 5-8, lekarz orzecznik lub komisja lekarska ustala również niezdolność do pracy oraz jej związek z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową. Z ust. 2 wynika, że przy ustalaniu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu oraz jego związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS dotyczące trybu orzekania o niezdolności do pracy.

Stosownie do art. 17 ust. 1 przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty rodzinnej i dodatku do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego, do ustalenia wysokości tych świadczeń oraz ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z

wyjątkiem art. 57 ust. 1 pkt 4 oraz art. 101a tej ustawy, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują niezależnie od długości okresu ubezpieczenia wypadkowego oraz bez względu na datę powstania niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową (ust. 2).

W niniejszej sprawie spór między stronami ograniczał się do oceny stanu zdrowia ubezpieczonej pod kątem niezdolności do pracy.

Zgodnie z treścią art.12 ustawy emerytalnej niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania, co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji i możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art.13 ust.1 ww. ustawy emerytalnej).

W definicji niezdolności do pracy ustawodawca dał wyraz powiązaniu prawa do renty z rzeczywistą znaczną utratą zdolności do pracy zarobkowej, jako takiej, a częściową niezdolność do pracy powiązał z niezdolnością do pracy w ramach posiadanych kwalifikacji, przy uwzględnieniu możliwości i sprawności niezbędnych do dalszego zaangażowania w procesie pracy, zaakcentował istnienie potencjalnej przydatności do pracy. Chodzi zatem o zdolność do pracy zarobkowej nie tylko, jako zdolność do wykonywania dotychczasowej pracy, ale zdolność do podjęcia pracy w ogóle, z uwzględnieniem rodzaju i charakteru dotychczas wykonywanej pracy, poziomu wykształcenia, wieku, predyspozycji psychofizycznych.

Zdolność do pracy ma dwa elementy: biologiczny (ogólna sprawność psychofizyczna) i gospodarczy (przydatność na rynku pracy). Należało zatem ustalić, czy wnioskodawczyni jest zdolna do wykonywania pracy w dotychczasowym pełnym zakresie, czy jej kwalifikacje pozwalają na wykonywanie innej pracy, czy dla utrzymania aktywności zawodowej konieczne jest przekwalifikowanie.

Niezdolność do wykonywania dotychczasowej pracy nie jest kryterium niezdolności do pracy w rozumieniu art.12 ww. ustawy. Brak możliwości wykonywania dotychczasowej pracy nie jest wystarczający do stwierdzenia częściowej niezdolności do pracy, gdy jest możliwe podjęcie innej pracy (w swoim zawodzie, bez przekwalifikowania lub gdy rokowanie, co do przekwalifikowania jest pozytywne). Niezdolność do wykonywania dotychczasowej pracy jest warunkiem koniecznym do ustalenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ale nie jest warunkiem wystarczającym, jeżeli wiek, poziom wykształcenia, predyspozycje psychofizyczne dają podstawy do uznania, że jest możliwe podjęcie pracy w zawodzie albo po przekwalifikowaniu.

O niezdolności do pracy nie decyduje sam fakt występowania schorzeń, ale ocena czy i w jakim zakresie wpływają one na utratę zdolności do pracy zgodnie z kwalifikacjami.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że wnioskodawczyni doznała w dniu 4 grudnia 2017 roku urazu przeciążeniowego kończyny górnej prawej oraz kręgosłupa szyjno-piersiowego. Powyższe urazy spowodowały uszczerbek na zdrowiu wnioskodawczyni w wysokości 7%. Z dokumentacji medycznej wnioskodawczyni wynika, iż cierpi ona na wielopoziomową dyskopatię szyjną oraz zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa, przy czym dolegliwości te nie mają związku z wypadkiem z dnia 4 grudnia 2017 roku, lecz istniały wcześniej. Nadto, jak również wskazuje biegła ortopeda - rehabilitant, powyższe schorzenia nie wpływały jednak na zdolność wnioskodawczyni do pracy zgodnej z posiadanym poziomem kwalifikacji zawodowych po dniu 1 grudnia 2018 roku. Podkreślenia wymaga

również fakt, iż wnioskodawczyni posiada orzeczony umiarkowany stopień niepełnosprawności wraz z zaleceniami lekarskimi co do warunków pracy.

Odnosząc się do powyższego orzeczenia trzeba podkreślić, iż zgodnie z treścią art.2 punkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz.2046) niepełnosprawności - oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych (art.4 ust. 2 ww. ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych).

Pojęcie niepełnosprawności jest pojęciem szerszym niż pojęcie niezdolności do pracy w rozumieniu ww. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obejmuje swym zakresem niezdolność do wykonywania zatrudnienia, co znajduje wyraz w określeniu osoby niepełnosprawnej jako tej, która uzyskała orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, na podstawie odrębnych przepisów. W konsekwencji więc, każda osoba niezdolna do pracy jest osobą niepełnosprawną, choć nie każda osoba niepełnosprawna jest osobą niezdolną do pracy. Na gruncie obowiązującego prawa nie ma podstaw do utożsamiania niepełnosprawności i niezdolności do pracy i negowania istniejących między nimi różnic. Różnice występują zarówno w płaszczyźnie definicyjnej, jak i w zakresie orzekania o niepełnosprawności i niezdolności do pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2003 r., II UK 386/02, Lex 107174). W uzasadnieniu cytowanego wyroku Sąd Najwyższy wyjaśnił, iż nie w każdym przypadku niepełnosprawność w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej pokrywa się z niezdolnością do pracy w rozumieniu przepisów rentowych. Po pierwsze ustawa o rehabilitacji zawodowej (...) wiąże zaliczenie do stopnia niepełnosprawności ze zdolnością do wykonywania zatrudnienia, a nie z niezdolnością do pracy w rozumieniu przepisów rentowych. Po drugie niepełnosprawność oznacza nie tylko naruszenie sprawności organizmu, ale również utrudnienie, ograniczenie bądź niemożliwość wypełniania ról społecznych jako elementu uczestnictwa w życiu społecznym. Gdyby ustawodawca chciał utożsamiać niezdolność do pracy i niepełnosprawność to po pierwsze nie ustanowiłby dwóch odrębnych trybów ustalania tych kwestii, a w sytuacji istnienia dwóch trybów, wprowadziłby ewentualną zależność obu ustaleń. Tymczasem zależność taka wynika z art.5 ww. ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych i dotyczy wyłącznie orzeczeń lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej ZUS ustalających niezdolność do pracy.

Wskazać także należy, że postępowanie sądowe w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wszczynane jest na skutek odwołania wniesionego przez ubezpieczonego od decyzji organu rentowego. Ma ono zatem charakter odwoławczy, a jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem decyzji wydanej przez organ rentowy. Badanie legalności decyzji i orzekanie o niej możliwe jest tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili jej wydawania, zaś postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym ustalenia dokonane przez organ rentowy. Dlatego też ewentualna późniejsza zmiana stanu zdrowia nie jest podstawą do uznania decyzji za wadliwą i jej zmiany. Sąd nie zastępuje bowiem organu rentowego, lecz jedynie przeprowadza postępowanie kontrolne, sprawdzające legalność decyzji według stanu istniejącego w chwili jej wydania. Postępowanie to ma bowiem charakter odwoławczy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2008r. III UK 9/08, LEX nr 494139, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2009r. I UK 193/08, LEX nr 725014).

Reasumując, z ustaleń Sądu wynika, że skarżona decyzja organu rentowego była trafna dlatego Sąd, na podstawie art.477¹⁴§1 k.p.c., oddalił odwołanie.